

W dniach 9–11 czerwca 2008 r. odbywała się w Toruniu X Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Szkół Wyższych Niepaństwowych pod hasłem „Przestrzeń informacyjna biblioteki akademickiej – tradycja i nowoczesność”. Jej organizatorami byli Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu (dalej: Biblioteka WSB w Toruniu), Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (dalej: Instytut INiB) oraz Biblioteka Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu, Wydział Zamiejscowy w Bydgoszczy.

Ideą przewodnią tej jubileuszowej konferencji bibliotek niepaństwowych szkół wyższych było usystematyzowanie zagadnień związanych z organizacją zasobów biblioteki akademickiej, wykorzystaniem nowoczesnych technologii i narzędzi w zakresie prowadzenia nowoczesnej działalności informacyjnej i kształtowania komunikacji społecznej. Spotkanie służyć miało wymianę doświadczeń, prezentacji wyników badań oraz dyskusji teoretyków i praktyków zainteresowanych szeroko pojętą problematyką kreowania pozytywnego wizerunku biblioteki akademickiej w kontekście budowy lokalnych oraz globalnych struktur informacyjnych.

Na konferencji wygłoszono ogółem siedemnaście referatów, którym towarzyszyły wystąpienia sponsorów prezentujących usługi dla bibliotek.

X Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Szkół Wyższych Niepaństwowych na temat „Przestrzeń informacyjna biblioteki akademickiej: tradycja i nowoczesność”
(Toruń, 9–11 czerwca 2008 r.)

Ostatniego dnia dla uczestników konferencji zaplanowano warsztaty.

Uczestników toruńskiej konferencji w imieniu organizatorów powitała dyrektor Biblioteki WSB w Toruniu Beata Antczak-Sabala. Oficjalnego otwarcia obrad dokonał rektor Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu (dalej: WSB) prof. zw. dr hab. Jan Głuchowski, który w swoim wystąpieniu podkreślił kluczową rolę, jaką w strukturze każdej uczelni wyższej odgrywa biblioteka, i wskazał jednocześnie na nowe wyzwania stojące przed tymi instytucjami w związku z rozwojem nowoczesnych technologii. Następnie zebrani wysłuchali trzech wykładów inauguracyjnych.

Pierwszy z nich wygłosiła dr hab. Ewa Głowacka, prof. UMK z Instytutu INiB. Prelegentka zaprezentowała koncepcje dotyczące badania jakości bibliotek i kształtowania w nich kultury oceny. W referacie szczegółowo omówiono wskaźniki funkcjonalności stosowane w procesie oceny jakości bibliotek oraz poszczególne metody badawcze. Zwrócono także uwagę

na potrzebę wykorzystywania nowoczesnych technologii w obliczu zmieniającego się charakteru usług, przywołując takie zjawiska, jak informacja w postaci cyfrowej, e-learning czy Web 2.0.

Kolejne wystąpienie poświęcone było zagadnieniom etycznym związanym z użytkowaniem Internetu. Ksiądz dr Piotr Donarski z WSB w Toruniu omówił zjawisko cyberprzestrzeni, zwracając uwagę na konieczność przestrzegania podstawowych zasad w świecie wirtualnym, w którym każda osoba funkcjonuje jako anonimowa jednostka. Referent podkreślił, że w sytuacji rozwoju nowoczesnych technologii przestrzeganie podstawowych praw człowieka należy do najważniejszych wyzwań etycznych stawianych przed użytkownikami sieci Internet.

Ostatni wykład przewidziany w części wprowadzającej konferencji dotyczył działań *public relations* stosowanych w bibliotekach uczelnianych. Doktor Barbara Bielicka z WSB w Toruniu zwróciła uwagę na rolę bibliotekarzy w procesie przekazywania informacji użytkownikom i budowania społeczeństwa opartego na wiedzy. Prelegentka podkreśliła również, jak ważną rolę w procesie kreowania wizerunku bibliotek odgrywają umiejętności komunikacyjne i jak istotne w procesie zaspokajania potrzeb informacyjnych użytkowników jest odpowiednie przekazywanie wiedzy. Pierwszy dzień konferencji zakończyło wystąpienie przedstawiciela firmy Wolters Kluwer. W trakcie jego prelekcji zaprezentowana została oferta wydaw-

nictwa specjalizującego się w wydawaniu publikacji prawniczych i biznesowych oraz zajmującego się tworzeniem serwisów branżowych z zakresu prawa, podatków, kadr, budownictwa, oświaty i służby zdrowia.

Drugi dzień obrad wypełniły cztery sesje. Moderatorem pierwszej z nich, zatytułowanej „Organizacja współczesnej biblioteki akademickiej”, była Maria Czyżewska z Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku. W tej części konferencji przewidziano prezentację czterech referatów.

Pierwsze wystąpienie poświęcono wynikom badań ankietowych, które przeprowadzone zostały w celu weryfikacji wykorzystania elektronicznych baz danych w bibliotekach szkół wyższych niepaństwowych. Ewa Bieniek oraz Agata Żurowska z Biblioteki WSB w Toruniu przedstawiły typy najczęściej udostępnianych baz danych oraz dokonały oceny ich popularności zarówno wśród pracowników naukowych, jak i studentów niepaństwowych szkół wyższych. Autorki zwróciły także uwagę na potrzebę dalszego promowania dostępu do tego typu źródeł informacji.

W kolejnym referacie przybliżono problematykę badań potrzeb informacyjnych użytkowników z wykorzystaniem informacji pochodzących ze strony WWW biblioteki. Barbara Cendrowska z Biblioteki Głównej Akademii Rolniczej w Szczecinie udowodniła, że strona internetowa może stanowić bogate źródło informacji o czytelniku, pod warunkiem stosowania odpowiednich narzędzi do tworzenia

statystyk, takich jak np. Google Analytics.

Autorką trzeciej prezentacji była dr Małgorzata Kowalska z Instytutu INiB. Przedstawiła ona nowe role i specjalności pracowników bibliotek. Zwróciła uwagę na kształtujący się obecnie zawód brokera informacji, podkreślając jego rolę w procesie informowania użytkownika. Ponieważ zawód ten wymaga odpowiedniego przygotowania merytorycznego i praktycznego, w referacie nie zabrakło omówienia oferty dydaktycznej polskich szkół i uczelni umożliwiających zdobycie niezbędnych do wykonywania tego zawodu kwalifikacji.

Wystąpienie zamykające pierwszą sesję konferencji wygłosiła Bożena Bednarek-Michalska z Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. W referacie zatytułowanym „Ocena jakości informacji w sieci Internet” zwróciła uwagę na konieczność dbałości o wiarygodność udostępnianych informacji i przedstawiła cechy, które służą określeniu ich jakości. Referentka omówiła również najnowsze rozwiązania technologiczne służące prezentacji danych w Internecie. Podkreśliła tym samym, że nawet najlepsze oprogramowanie jest bezwartościowe, jeśli nie uwzględnia odpowiedniego zabezpieczenia przekazywanych treści. Sesję zakończyła prezentacja firmy Arfido, oferującej system biblioteczny przeznaczony do ochrony i identyfikacji księgozbiorów.

Drugiej sesji – „Nowoczesne technologie w działalności biblioteki” – przewodniczyła dr Małgorzata Ko-

walska z Instytutu INiB w Toruniu. Zaplanowane w tej sesji wystąpienia poprzedziła prezentacja systemu bibliotecznego ProLib, przygotowana przez przedstawiciela firmy Max Elektronik z Zielonej Góry.

Pierwszy referat w tym bloku tematycznym wygłosiły Beata Pachnicka-Zwierzak i Magdalena Gajewska-Marcinek z Biblioteki Politechniki Łódzkiej. W wystąpieniu podjęto próbę zdefiniowania roli katalogowania w obliczu rozwoju nowoczesnych technologii. Swoje omówienie znalazły tu współczesne sposoby porządkowania informacji, nowe standardy opisu danych oraz aktualne inicjatywy związane z próbami katalogowania zasobów sieciowych.

Kolejny prelegent – Mariusz Jarocki z Instytutu INiB, w swoim wystąpieniu przybliżył zagadnienia związane z wykorzystaniem oprogramowania o otwartym kodzie źródłowym w sektorze usług bibliotecznych. Niewątpliwą zaletą programów typu *open source* jest możliwość modyfikacji ich funkcji i dostosowania do potrzeb użytkownika. W większości przypadków oprogramowanie to jest bezpłatne, dzięki czemu możliwe jest jego szersze wykorzystanie. W referacie krytycznej analizie poddano poszczególne inicjatywy *open source*, zwracając uwagę na wciąż niewielkie zaangażowanie kadry bibliotecznej w proces rozwoju i rozpowszechniania tego typu oprogramowania.

Trzeci referat przedstawił Tomasz Parkoła z Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego.

Autor omówił Federację Bibliotek Cyfrowych w sieci Pionier i wskazał na potrzebę współpracy międzybibliotecznej w tym zakresie. Prelegent podkreślił także, że jedynie wymiana informacji pomiędzy instytucjami skupionymi w jednej sieci, wykorzystanie tych samych narzędzi służących udostępnianiu zbiorów oraz możliwość przeszukiwania zasobów kilku bibliotek jednocześnie mogą zagwarantować lepszą współpracę pomiędzy biblioteką a użytkownikiem.

Ostatni referat w tej części konferencji, autorstwa Ewy Chyłkowskiej z Biblioteki WSB w Toruniu, Wydziału Zamiejscowego w Bydgoszczy, poświęcony był najnowszym rozwiązaniom technologicznym stosowanym w bibliotekach nowego typu. Autorka omówiła w nim m.in. Wikipedię jako jeden z największych projektów funkcjonujących na zasadach *open content*. W referacie dokonano także porównania tradycyjnych zasobów encyklopedycznych z ich cyfrowymi odpowiednikami, wskazując, że ich sprawne funkcjonowanie w dużej mierze zależy od wykorzystania odpowiednich narzędzi służących kontrolowaniu jakości treści. Na koniec drugiej sesji zaprezentowano ofertę firmy Blackwell, specjalizującej się w udzielaniu pomocy bibliograficznej bibliotekom jak również użytkownikom indywidualnym.

Trzecią sesję, zatytułowaną „Usługi informacyjne w bibliotekach”, moderowaną przez dr hab. Ewę Głowacką, prof. UMK, poprzedziło – zgodnie z przyjętą formułą konferencji – wystąpienie przedstawiciela firmy oferu-

jącej usługi dla bibliotek. Tym razem zaprezentowała się firma MOL, specjalizująca się m.in. w tworzeniu oprogramowania i systemów informatycznych dla bibliotek.

Pierwszy z referatów, Lidii Derfert-Wolf z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, poświęcony został problematyce *information literacy*. Autorka scharakteryzowała metody stosowane w edukacji informacyjnej bibliotek akademickich oraz przedstawiła najnowsze rozwiązania technologiczne (m.in. technologia Web 2.0) wykorzystywane do oceny efektów kształcenia.

W drugim wystąpieniu, Aureliusza Potempy z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, omówione zostały zagadnienia dotyczące szkoleń bibliotecznych on-line, przeprowadzanych w polskich bibliotekach akademickich. Autor przybliżył wybrane formy edukacji użytkowników bibliotek, podkreślając korzyści wynikające ze stosowania różnych rozwiązań e-learningowych; przedstawił także projekty szkoleniowe stosowane obecnie w wybranych bibliotekach w Polsce, poddając je wnikliwej analizie.

Ostatni referat w trzeciej sesji wygłosiła Bernadetta Gągulska, także z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Autorka skupiła się na prezentacji wirtualnego wielojęzycznego serwisu informacyjnego QuestionPoint. Narzędzie to pozwala na natychmiastowe udzielanie odpowiedzi na zapytania użytkow-

ników korzystających z zasobów publicznych, prywatnych i akademickich bibliotek amerykańskich. W referacie szczególnie wnikliwie omówione zostało zagadnienie udzielania informacji w języku polskim. Sesję „Usługi w bibliotece akademickiej” zakończył pokaz warszawskiej firmy ABE Marketing. Przygotowana prezentacja zapoznała uczestników konferencji z ofertą usługową firmy, specjalizującej się w imporcie oraz dystrybucji obcojęzycznej literatury naukowej i popularnonaukowej.

Ostatnią, czwartą sesję konferencji – „Komunikacja. Kształtowanie wizerunku biblioteki” – poprowadziła dr Barbara Bielicka z WSB w Toruniu.

Pierwszy referat zaprezentowała Wioletta Jachym z Biblioteki Uczelnianej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie. Autorka zwróciła uwagę na zagadnienia *public relations*, przywołując praktyki stosowane w jej placówce macierzystej. Prelegentka podkreśliła również konieczność odpowiedniego promowania wizerunku biblioteki, która aby zaistnieć w społeczeństwie informacyjnym, musi uwzględniać najnowsze rozwiązania w kontaktach z użytkownikiem.

Kolejne wystąpienie dotyczyło wpływu komunikacji interpersonalnej na wizerunek biblioteki i relacji pomiędzy bibliotekarzami i użytkownikami. Emilia Lepkowska z Biblioteki Głównej Politechniki Poznańskiej zaakcentowała w nim wzrastającą rolę odpowiedniego komunikowania się w obliczu powszechnego dostępu do informacji i rozwoju nowoczesnych technolo-

gii. Biblioteka jest instytucją pośredniczącą w procesie przekazywania informacji, dlatego aby odpowiednio spełniać swoją rolę, musi zdaniem autorki uwzględniać najbardziej istotne potrzeby użytkowników, przyczyniając się tym samym do pozytywnego kształtowania swojego wizerunku.

Ostatni referat w sesji czwartej przedstawiła Magdalena Karciarz z Biblioteki Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu. Referentka omówiła cechy funkcjonalności i użyteczności stron internetowych na przykładzie witryn internetowych bibliotek wyższych szkół niepaństwowych. Podkreśliła również konieczność stosowania odpowiednich rozwiązań umożliwiających właściwą prezentację danych w formie elektronicznej.

Drugi dzień obrad zakończyła dyskusja, po której goście udali się na jubileuszowy wieczór do toruńskiego Dworu Artusa.

Na trzeci, ostatni dzień toruńskiej konferencji zaplanowano pięć różnorodnych warsztatów z zakresu szeroko pojętej praktyki bibliotecznej. W ofercie znalazły się następujące propozycje:

- „Poradnik medialny, czyli współpraca z radiem i telewizją” – zajęcia przybliżające zasady organizowania konferencji prasowych, spotkań reporterskich, fachowych dyskusji dziennikarskich oraz przyjęć prasowych,
- „Wirtualne usługi informacyjne” – warsztaty dedykowane problematyce bezpośredniej komunikacji bibliotekarzy z czytelnikami z wykorzystaniem nowoczesnych technologii,

- „Narzędzia i metody wyszukiwania w Internecie” – ćwiczenia zapoznające z zasobami naukowymi udostępnianymi w Ukrytym Internecie oraz metodami oceny funkcjonalności stron WWW,
- „Praktyczne i teoretyczne wskazówki przy planowaniu wyposażenia bibliotek. Materiały do oprawy książek, teoria i praktyka” – zajęcia pozwalające na nabycie podstawowych umiejętności konserwatorskich i ich późniejszą weryfikację podczas ćwiczeń praktycznych,
- „Elektroniczne bazy danych” – warsztaty zapoznające z wybranymi komercyjnymi serwisami informacyjnymi, rejestrującymi cenne wiadomości ekonomiczne, finansowe, prawne i polityczne.

Z całą pewnością X Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Szkół Wyższych Niepaństwowych zorganizowana została na wysokim poziomie merytorycznym. Wszystkie wystąpienia prelegentów oraz zajęcia warsztatowe cieszyły się dużą popularnością wśród uczestników. Wydaje się, że o sukcesie konferencji zdecydował zarówno trafny dobór referatów, duże zaangażowanie bibliotekarzy uczelni publicznych i niepublicznych, jak i owocna współpraca pracowników naukowych Wyższej Szkoły Bankowej oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Przemysław Krysiński

*Instytut Informacji Naukowej
i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja
Kopernika w Toruniu*

Koło Naukowe Specjalistów Informacji zrzesza studentów Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii UMK (dalej: Instytut INiB) interesujących się szeroko rozumianą informacją naukową. Jego struktury pozostają jednak otwarte także dla studentów innych specjalizacji, którzy chcieliby aktywnie włączyć się w działania przez nie podejmowane.

Koło Naukowe działa już od roku 1979. Początkowo funkcjonowało jako Studenckie Koło Naukowe Bibliotekoznawców, a pieczę nad nim sprawowała wówczas magister, obecnie prof. dr hab. Grażyna Gzella. Choć na początku lat 80. Koło zaprzestało swej działalności, już w 1985 r. – pod opieką

Działalność Koła Naukowego Specjalistów Informacji w roku akademickim 2007/2008

doktor, a dziś prof. dr hab. Bronisławy Woźniczki-Paruzel – jego praca została wznowiona. Od 1996 r., gdy funkcję opiekuna Koła przejęła dr Małgorzata Fedorowicz (wówczas magister), rozpoczęto starania o dołączenie do grona uczestników BOBCATSSS¹. Tę po-

¹ BOBCATSSS jest siecią instytucji kształcących w dziedzinie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. BOBCATSSS to akronim powstały przez połączenie pierwszych liter nazw miast,